

תענית טז: (2 שורות מלמטה) עד יז: (נקודתיים)

ביאורים

בגימטריא: סתם נזיר שנדר נזירות ללא הגבלת זמן - הינו נזיר לשלושים יום. הגמרא הביאה לכך מקור מגימטריא ("קדוש יהיה" - "יהיה" בגימטריא שלושים). הרמב"ם קבע ש"דבר זה הלכה מפי הקבלה" (פיהמ"ש לרמב"ם נזיר א,ג), אלא שחכמים מצאו לזה אסמכתא בגימטריא.

ציטוט מהמשנה

- (4) מי שענה את שמואל במצפה... שומע צעקה. (י"א: שומע תפלה)
- (5) מי שענה את אליהו בהר הכרמל... שומע תפלה. (י"א: שומע צעקה)
- (6) מי שענה את יונה ממעי הדגה... העונה בעת צרה.
- (7) מי שענה את דוד ואת שלמה... המרחם על הארץ. (סומכוס: משפיל רמים)

מתי אומרים זכרונות ושופרות?
 ר' יהודה: ר"ה, יובל, מלחמה.
 ת"ק: גם בתעניות.

מדוע אחרו את דוד ושלמה? כדי לסיים ב'מרחם על הארץ' (על כך דוד ושלמה התפללו).

שתיית יין

בזמן המקדש (ציטוט מהמשנה)

אסורים בימים. (שמא תכבד העבודה ויצטרכו לסייע לבית האב)
 אסורים אף בלילות. (מפני שעסוקים תמיד בעבודה)

אנשי משמר:

אנשי בית אב:

בזמן הזה (ברייתא)

חכמים: מי שיודע באיזה יום אבותיו עבדו במקדש: אסור ביום זה.
 מי שיודע באיזה שבוע אבותיו עבדו במקדש (ולא יודע באיזה יום): אסור כל אותו השבוע.
 מי שלא יודע מתי היו אבותיו עובדים (אך יודע שאבותיו כהנים): אסור כל השנה.
רבי: מותר. (כיוון שזמן רב לא נבנה המקדש בטל איסור זה)

ציטוט מהמשנה

אנשי משמר ואנשי מעמד - בתספורת וכיבוס

אסורים כל השבוע (כדי לוודא שיסתפרו בתחילת המשמרת).
 ומותרים ביום חמישי (מפני כבוד השבת).

ברייתא

זמני תספורת

מלך: כל יום. ('מלך ביופיו תחלינה צניק')
כהן גדול: כל ערב שבת. (לכבוד חילופי המשמרות)
כהן הדיוט: פעם ב-30 יום. (ג"ש מנזיר [סתם נזירות 30 יום])

היתר גידול שיער לכהנים בזמן הזה

מדוע מהתורה מותר?

איסור תספורת הוקש לאיסור שתיית יין (שמותר בזמן הזה)

מדוע חכמים לא אסרו (כפי שאסרו על כהן לשתות יין)?

סתמא דגמרא: אם ייבנה בית המקדש ניתן להסתפר מיד (בניגוד ליין שלוקח זמן רב להפיגו).

רב אשי: שתיית יין חמורה יותר, כיוון שכהן שתוי מחלל את עבודתו.

בנוגע לחילול עבודה
לא נלמד תספורת מיין.

בנוגע לחיוב מיתה
נלמד תספורת מיין.

כך נלמד הלכה מסיני (ויחזקאל
הסמיך זאת על פסוק).